

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 K, félre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr PÁL ERNŐ

ÜGYVÉD.

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS: Fülei Sz. Lajos.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olosó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Táncoljatok! Tapsoljatok!

Magyarország ifjai, leányai, asszonyai és vénei táncoljatok és tapsoljatok, mert im kanál-számra adják be az abszolutizmus hamisítatlan bécsi nektárját a magyar nemzetnek!

Vigadjatok széles e hazában, mert saját véreitek, magyarok és ismét magyarok azok, akik Bécs parancsára vállalkoznak ma már mindenre. Amit még ma egy éve nem hittünk s a mire azt mondtuk, hogy nem fog bekövetkezni, az mind lassan bekövetkezett. Azt hittük, hogy az ellenállás erős lesz. Csalódtunk. Azt reméltük, hogy a megyei autonomia bevezethető lenne bátya leend. Nem az. Kacagányos, kócsagtollas komiszárius egy darabka papírral bevette az ősi bástyákat. A „teljhatalmu“ görög isteneket a jámbor magyarnak még egy szalmaszállal se szabad megérinteni. Azt gondoltuk, hogy az országgyűlést nem fogják szétkergetni, biztunk az alkotmány ősi erejében, a törvényekre tett szent esküben. Megtörtént. Parlament nélkül áll a nemzet. A sajtószabadság, ez csak szent, megközelíthetetlen? Gondolatát mindenki szabadon közölheti? Nemde? Csak hittük mi naiv és „hü magyarok“. Ehhez is hozzányult az a kéz, mely egy év óta egyebet se tesz, csak rombol és pusztít s legszebb alkotásainkat teszi semmivé.

Arculcsapnak édes nemzetem s ürügyül, bünbakul a nemzet jogait védő koalíciót, az ellenzéket állítják oda. Mindennek a koalíció az oka. Miért nem akasztotta szegre az elveit, miért nem vágódott hasra akkor, mikor megkínálták a hatalommal, az elvmegtagadás árán is? Ugy-e az lett volna kedves Bécsnek? Azt hirdetik a darabonték urbi et orbi, hogy az ellenzék lázít, izgat, a nép izgatott és ezért nem irhatják ki a választásokat s ők a legjobb szándékkal vannak eltelve s a „rendet helyre kell állítaniok“. Táncoljatok! Tapsoljatok! Táncoljatok körül Kristóékat s tapsoljatok a földarabant minden egyes rendeletnek. Táncoljatok bécsi fütyeszóra, tapsoljatok az ügyészi koboz hurjainak bájteli dallamára.

Magyar hazám, nemzetem! Mi vagy te most? Beteg test, vér és erő nélkül. Hazám ko-

szoruzatlan és lövisekkel vérző feje, a belül üres, vihar sáslakta Kárpát, emeld fel fejed! Félig kivált, de azért ragyogó két szeme a körmöci és selmeci bánya: nyisd fel a szemedet! Két füle Máramaros és Árva: halld meg panaszunkat! Szája Borsod, honnét a legbiztosabban ömölnek ki a szittyahangok: kiálts felénk újból, ébreszd fel Szemere Bertalan szellemét. Nyelve Zemplén és Abauj, honnan a kuruchbeszédök ömlöttek szét: ihlesd meg Kossuth és Rákóczy szellemével lelkünket. Torka a tihanyi és visegrádi visszhang: add vissza a hangokat, hogy kiáltó szavunk visszhangra leljen! Váll a Duna- és Tiszapart, emelj fel miüket a porból! Karjait a csatákban elvesztő és ezért nincs mire támaszkodnia. Keble a kemény, sötét és mindig könnyező aggteleki barlang; gyomra és hasa Heves, vajha keble volna az! Szíve a nagyreményű, de most még korcs ifjú Budapest, melynek lángolását a Bécs felől folydogáló Duna hűsölgeti. Ésvégre Magyarország térde Mohács és Világos, mely a sors árulás hatalmára kénytelen volt meghajolni és most e miatt nem bír a maga lábán megállni. E térdelő test egész fejlehtva s mivel sokan támaszkodnak rá, mozdulatlanul guggol a többi test között. Kelj fel, te hatalmas test és mutasd meg, hogy ha akarsz, tudsz te csodákat miveln!

Ne táncoljatok! Ne tapsoljatok! Ez a test nem mozdul, izekre vágta a „rendcsináló“ kormány s hogy az operáció jobban fájjon, az abszolutizmus mérgével öntözgeti — kanál-számra.

Eleget táncoltatok, eleget tapsoltatok, most busuljatok!

A szegény magyar haza felett megkondukt a vészharang rémesen és fájón. S a harang csengő, bus szava az alvó és türelmes magyar szívébe nyilal, de már késő, nem kelhet fel, szétdarabolták a darabontok modern charlatánjai, az abszolutizmus szecessziós éji lovagjai.

Busuljatok! Nincs vezérek, nincs orvosok, ki meggyógyítson és kiábrándítson. Jól mondta Petőfi

„Élt egy nép a Tisza táján,
Századokig lomhán, gyáván.“

Ez a sorsunk. Az enervált, elpuhult magyart teljesen elnyeli

majd a modern abszolutizmus, a huszadik század eme szabaldalmazott „rendcsinálógépe“.

K. Mártonffy Imre.

„Tulipán-kert.“

Örömmel telik el az ember szíve, lelke, ha látja azt a fennkölt mozgalmat, mely a magyar ipar s magyarságunk védelmére, a négy folyó közt s a hármashalom alatt megindult.

Véres mezeiken a szabadság harcok szimbolumának, ami a franciák frigiai sipkája, a hollandok koldus tarisnyája, ez nekünk a vértelen küzdelmünkben a tulipán, a nemzeti virág, mely ott diszlik a gazdag porcellánján és a szegénynek cseréptányérján egyaránt. S most ugyan csak diszelegni akar, hanem újabb szerepre vállalkozott a fennkölt gondolkodásu magyar nők kezdeményezésére, most a magyar ipart akarja felszabadítani az osztrák járom alól. Nem volt szentebb jelvény hajdanában a Bourbonok fehér lilioma, mint a minővé lett és lesz a magyar tulipán. Ha elől lobogott a francia liliomos zászló a harcokban s győzelemre vitte a seregeket, épu gy diadalra viszi a magyar ipart a mi tulipánunk Nem is lehet ez másképen, annyi lelkes magyar nő, mint a meny nyien a zászló alá sorakoztak és fognak ezután, lehetetlenség, hogy százados ellenségünkön, az osztrákon és iparán diadalt ne üljön.

Nekünk férfiaknak könnyebb a helyzetünk s nektek magyar, székely nők, nektek nehezebb a helyzet, de a hazáért, mindnyájunk édes anyjáért hozzatok meg azt az áldozatot, tegyétek le a bécsi rongyot s viseljétek magyar gyártmányt mindenben, mindenütt. Tűzzétek fel urak és szegények a közös jelvényt, a tulipánt s egyesüljétek e szent jelvényben, melyre láthatatlanul minden magyarnak hő ohaja a független Magyarország van felírva. Ezáltal iparunk, gazdaságunk függetlenné lesz, a nemzet gazdagszik s jön a nép jóléte s jön a gazdagság után a függetlenség. Ha megteremtettük a magyar ipart, hány és hány dolgos kéznek adunk munkát s hányan maradnak itthon az édes anyaföldön s nem meunnek boldogulást keresni idegenbe. Százezrekre megyen a száma már, akik viselik nemzeti létünk e jelvényét.

Hozzatok szölok Udvarhely szépei, hozzatok szöl kéréssem, lépjétek ki a tétlenségből s vegyétek kezetekbe a zászlót ép úgy, mint más városokon. A „Jótekonv Nőegylet“ vegye kezébe az ügyet, alakítsa meg az itteni

„Tulipán-kertet“. Annyi jótekonvshoz fűzze hozzá még ezt a hervadhatatlan levelet is, mert ez is jótekonvshoz, ha a munkásnak munkát adva, segítünk rajta s segítünk szegény hazánkon, melyet annyi féreg rág.

Tudom, nem fog a pusztába hangzani szavam.

Hivjanak össze gyűlést s a módokat megbeszélve, uton, mulatságon diszitse mellünkét a tulipánjelvény, büszkén viselve az együvé tartozandóság e jelét.

Hivják fel Udvarhely hölgyeit és urait, meg vagyok győződve, hogy pár nap alatt a tulipán fog disziteni mindenkit s mihamarább lekerül az osztrák áru a piacról.

A kereskedésben magyar árut kérjenek, rá kell szorítani a kereskedőt, hogy magyar árut tartson, mert ha nem, összepenészedik áruja.

A kereskedők tartsanak magyar árut, ők is segítsék diadalra a tulipánt.

Ha így gondolkoznak, ha így cselekednek, Magyarország egén annyi szenvedés után egy biztató csillag tűnik fel s a sokat szenvedett haza és minden polgára boldog lesz, meg lesz az alap s csak építeni kell, hogy egy boldogabb és szebb jövő virradjon a hazára.

Egyesüljön minden magyar a hazaszeretethez e jelében: a tulipánban.

A politikai helyzetről.

Otthon vannak — Bécsben.

Fejérváry darabont bandájával Bécsbe utazott. Otthon vannak. Bár soha se jönnének hozzánk. Hiszen Magyarországon a haladók csak vendégek; olyan idegenek, akiket senki sem lát szívesen s mégis betolakodnak. Az uralkodó elnökléte alatt tanácskoztak rólunk, nálunk nélkül. Az ügyvivők egyrésze visszautazott és Fejérváry ott maradt, mert a felség még nem döntött.

A választások elodázásáról is esett szó. Erről Gróf Andrássy Gyula a „Zeit.“ munkatársa előtt így nyilatkozott:

— Nem hiszem, hogy volna Magyarországon komoly politikus, aki meg volna győződve, hogy a törvény megengedi az új választások kiírásának április 11-én tuli elhalasztását. Ez a nap az utolsó határidő, ameddig a választásokat minden körülmények közt ki kell írni. Ha ez nem történik meg, az oly nagy sérelme lenne az alkotmánynak, a melyet senki sem menthetne. A kedélyeket oly mély elkeseredés foglalná el, hogy az évek, sőt évtizedek múlva sem szünnék meg. Az a

kormány, amely a koronának ily flagráns törvénysértésre adna tanácsot, bünt követne el az uralkodóház és a nemzet ellen. De én nem értem, hogy miért kellene a választásokat akadályozni, sőt még alkotmányserítés árán is megakadályozni.

Mindenki tudja Magyarországon, hogy akár most, akár később lesznek választások, a szövetkezett pártok nagy többségét fogják eredményezni. Ez a többség annál nagyobb lesz, minél később írják ki a választásokat. Önkényes intézkedések, a sajtószabadság elkobzása, a gyűlekezési jog megsemmisítése s a levéltitok megsértése, jogtiprás és törvényszegés sohasem vezették a választókat a kormány táborába. De azt hangoztatják, hogy a függetlenségi párt esetleges abszolút többségtől való félelem gátolja a választásokat. Ez balga félelem. Ha a függetlenségi párt el is ért az abszolút többségét, azt az okos és mérsekelt politikáját kellene folytatni, amelyet a legutóbbi felirati vita alkalmával tanusított és valamint eddig irányadó tényező volt a koalícióban, amely alkalmazkodott a szövetséges hatvanhetes pártokhoz, úgy kétségtelenül később is számolna az adott körülményekkel. Bármint legyen is és bármilyen eredményök is legyen a választásoknak, minden kötelességtudó politikus többre fogja becsülni a törvények és a koronázási eskü szentségét minden pártpolitikai szempontnál. Ezért hiszem, hogy a választások meglesznek. A cáfolatok semmit, vagy legalább nem sokat bizonyítanak, mert a választásokra vonatkozó szándékát még egy kormány sem bizta a nagyharangra.

EGYHÁZI ÉLET.

Szombatfalva városrészünkben a következő egyházi-estélyt április hó 1-én este 7 órán kezdődőleg az alant jelzett műsorral tartják meg. 1. Énekel az ifjúság. 2. Felolvas Szabó János s.-lelkész. 3. Szaval Pék Rózsika. 4. Hegedülnek Vadász

A „SZEKELY-UDVARHELY” TÁRCAJA.

A szekelyek reáltörténete 1562 — 1691-ig.
Irtá: Connert János, ford. Balásy Dénes.
(20. folytatás.)

A falu élén állottak: a bíró, polgárok, esküdtek vagy hitések. A XVIII. századig a falusbírókat Karácsonban választották, azután a Gubernium rendeletére többnyire Szentmihály napkor. A marosszéki szabályrendelet közt idevontkozálag az áll: „Igen sok kár és zűrzavar keletkezett a falukban, amikor régi szokás szerint karácsonban változott a bíróság és két bíró kezén ment keresztül a falu hybernum dispositio et Quantum... téli hantulatban és bő lakzival; azért határozatuk... hogy a mi székiünkben a bíró és hites választás Szentmihály napkor történjék... A bírót a közepes gazdák közül kell választani... ne is a legjobb mod,u de a szegényebbek közül se, legyen ő jómodu, de ne durva és tudatlan ember, hanem okos és alkalmas; ha jó modu valaki s nem akar bíró lenni, a falu büntesse meg 1 frtig... Ha a faluk a bírót a kitett időben nem választanak meg, s annak, ha a falu az oka, akkor a vicékirálybíró ezt 36 frtig, ha magános az oka, azt 12 frtig büntesse meg.”¹⁵⁵ 1769-ben kívánják a Gsik-Gyergyó-Kászoni szabályrendeletek, hogy a bíró írástudó legyen.¹⁵⁶

Antal VI., Beke Gyula és Mayer István V. oszt. tanulók. 5. Szaval ifj. Bartók István. 6. Énekel Kovács Erzsike, hegedün kíséri Bokor Endre gimn. tanuló. 7. Szaval Dénes Mihály VIII. oszt. tanuló. 8. Szaval Barabás Irma. 9. Énekel az ismétlő ifjúság. Az estélyt Pap Dénesné és Vladár Rózsika rendezik. Belépés — tekintettel a terem szűk voltára s az ebből fejlődő torlódásra — legkevesebb 10 fillérben állapított meg.

TANÜGY.

Meghívó. Az udvarhelymegyei róm. kath. esperes kerületi tanító egyletnek „Havasalyi” fiókköre 1906 április 23-án (hétfőn) Lovétben az elemi népiskola egyik termében tartja a tavaszi rendes vándor gyűlését, melyre a rendes, pártoló és tanügybarátokat tisztelettel meghívja az elnökség. Tárgy: 1. 9 órakor a helybeli plebános ur szent misét olvas. 2. fel 9 órakor gyakorlati tanítást tartanak: Borbáth József és Tamás Tivadar helybeli tanítók. 3. Előki megnyitó. 4. Szaval: Bernáld Ilona helybeli tanítónő. 5. Az öszgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 6. A beérkezett pályamunkák bírálatának felolvasása és a pályadíj átadása. 7. Felolvasást tart: Bodosi Antal helybeli tanító. 8. Szaval: Balint Károly kádicsfalvi tanító. 9. A gyakorlati tanítások bírálat. 10. Az erdélyi róm. kath. tanítók szövetsége átiratának tárgyalása. 11. Hátrálékos tagdíjak befizetése. 12. A jövő gyűlés helyének kitűzése. 13. Indítványok.

Fenyéden, 1906. március 26.

Fekete Imre,
egyleti elnök.

László Dénes,
egyleti jegyző.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kivándorlás.

Ne csüggedjél, édes népem!
Valami azt sugja nekem:
Ki őrzött sok véres harcon,
Él az Isten, hogy megtartsion.

Török, tatár, labanc német,
Házad küszöbére lépett;
Feldulta a tüzhelyedet,
Mégse hagyta el helyedet.

A szabadság fegyverével,
Másik kézben az ekével,

Küzdél annyi századon át,
Itt hagynád-e most a hazát?!

Itt hagynád-e ezt a helyet,
Hova köt a szíved, lelked?
Ahol a sok szép emlékekkel,
Más föld kincse sohse ér fel.

Ídegenbe, más országba,
Miért mennél — árvaságba?
Hogy sértsenek, lenézzenek,
Mint csavargót, megvessenek?

Ez a szép föld édesanyánk,
Őseinktől maradt reánk
S ha hozzájuk hűk maradunk:
E hazában élünk, halunk!

Fülei Sz. Lajos.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt lehetőleg gyorsan sziveskedjenek intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

— **Benedek Elek a székely diákoknál.** Benedek Elek székely írónk a helybeli ev. ref. kollegiumból Hajduböszörménybe távozott székely diákokat szombaton meglátogatta a hajduböszörményi iskolában.

— „A hóhér is azon az állásponton van, hogy ha ő nem akaszt, más végzi el helyette ezt a munkát” — mondotta a gazdakörök és szövetkezetek nagygyűlésén Ugron János megyefőnök. Applikáljuk e mondás igazságát ő reá. Ha ő méltósága a nem épen diszes és sehogy sem hazafias megyefőnökséget nem fogadta volna el, elfogadta volna azt más, akinek talán nincs is olyan nagy szüksége arra, mint neki. Ha ő szedheti fel a busás fizetést, miért kapja azt más?...

— **Mendacem oportet esse memorem.** A tanfelügyelő urnak pedig — úgy látszik — rövid az emlékező tehetsége. Kézzel-lábbal kapálódzik az ellen a multkori hírünk ellen, hogy a megyefőnök a hirhedt Marófele kalendáriumból az ő címére is rendelt. E közben pedig nagy suttymomban fellopózkodik a helybeli polgári önképző-kör olvasótermébe,

mikor a tagok legnagyobb része a templomban van és többszörösen megforgatott köpenyegé védőszárnyai alatt egész raktár kormánydicsőit és ellenzékgyalázó röpiratot visz fel oda. Ha valaki igaz uton jár, akkor nem kell titkolódnia. A jóra való hazafias írásokat nem kell titokban becsempészni, hanem oda adhatja az ember bárkinek nyíltan is. A tanfelügyelő ur azonban, nyilván, mert érezte küldetése erkölcsi hibáit, nem választotta az egyenes utat, hanem titokban szedegette elő a piszkos nyomtatványokat és véletlenül ott feledvén az olvasóköriben, onnan nagy szégyenkezve elsompolygott. A kör tagjai persze, mint becsületes megtalálókhoz illik, azon udvarias kísérő levéllel küldötték vissza az otthagytott nyomtatványokat, hogy használja el a tanfelügyelő ur — megfelelő helyen...

— **Gazdakörök és szövetkezetek gyűlése.** Kedden délelőtt Dr. Koós Mihály székely kirendeltségi vezető jelenlétében számoltak be a vármegyénk területén Dorner Béla kirendeltségi megbízott kezdeményezése, közreműködése folytán mult évben és közelebből alakult szövetkezetek, gazdakörök az eddig elért eredményekről. Tekintve a kezdet nehézségeit s azon körülményt, hogy a gazdaközönség nagyfokú bizalmatlansággal fogadta az akciót kezdetben, lépten-nyomon előmenetel észlelhető községekink gazdátársadalmában. Eddig 72 gazdakör, 7 tejszövetkezet és ugyanennyi állatbiztosító szövetkezet van működésben. A tejszövetkezetek igen szép haszonnal dolgoznak s nem lejjel már most annyi székely teavaját előállítani, mint a mennyit a Haáb és Heitz cég elszállítani képes volna. Dr. Koós megígérte egy állandó vajmesteri állás rendszeresítését s ezzel biztosítani kívánja, hogy a vaj minősége folyton egyenlő jó legyen. Az egyes gazdakörök, tejszövetkezetek és állatbiztosító szövetkezetek jelenvolt képviselői ötlet-szerűlg, minden előkészület nélkül

vánságára mi elhatároztuk, hogy a vörös darabontokkal együtt, úgy a mostani lovas puskások, mint a régebbi lőfők is, rend szerint a falusbíróságot viselni tartozzanak.¹⁶⁰ Az 1678-iki¹⁶¹ országgyűlés cikkelyeiben ismét előfordulnak e panaszok. Némely faluban oly sok lőfő és darabont nemesített, hogy alig maradt meg 2—3 lőfő vagy darabont, „kik a bíróságot s arról a kezességét” hordozni tudnák. A nemesítették bizakodva a Compil. Const. cikkelyeiben, nem akarnak bírók lenni, „azért elhatároztuk, hogy mostantól kezdve a főnemesen kívül a bíróságot nem szerént az egyházi nemes ember is viselje. És ha valakit megválasztanak, a széki tisztviselőnek nem szabad pénzt fogadni el tőle, hanem hadd viselje a bíróságot egy esztendeig. A continuus szolgák azonban ide nem értendők.” Ezek szerint az első rend a bíróságtól fölmentetett, de az egyházi nemesek nem. Két évvel később azonban kiterjesztetett ez a tisztség az 1657 óta nemesítettekre is.¹⁶²

A szentmihályiak elhatározzák 1663-ban, „hogy a ki a falusbíró, esküdt, kertbíró, erdei és mezei pásztor hivatalát nem akarja elvállalni, bár alkalmas reá, azt büntesse meg a falu, vagy fizessen annak egy forintot, ki helyette viseli, de a következő évben tartozik mégis bíró lenni.”¹⁶⁴

A bíróság nagy teher volt régen, mert az illetőktől sok kötelességet és felelősséget kívánt, úgy, hogy a miatt a saját dolgát el kellett hanyagolni. Feltűnőnek látszik, mikor a vármegyén a köznemesek panaszkodnak a miatt, „hogy a 10, 16 jobbágyos nemesek csak olyan arányban viseltetik jobbágyaik által a bíróságot, mint a kevés portával bíró szegény nemesek, miközben a korcsmárlásból és határbírásból a cikkelyek szerint megfelelő jövedelmeket akarnak huzni”. Ebből megállapítható, hogy a bíróság igen sok időt elrabolt, úgy hogy a jobbágy annak is, földes urának is elegend tenni egyszerre nem tudott. Ez a Székelyföldre mindenesetre áll, csak hogy itt a szabad rend volt jogosult hivatalt viselni.

A bíró alatt és az ő szolgálatára polgárok, hitések, esküdtek állottak. Az esküdtek hivatala, hogy a XVI. században még nem volt általános, azt Gyergyó-Ujfalu törvényeiből látjuk, melyek a Báthori Kristóf alatti országgyűlési végzésekre igazodnak, miszerint „válasszon minden falu 12 esküdtet, akik a tilalmas vetésre éberséggel vigyázzni s minden belső és külső azzal összefüggő dolgokra ügyelni tartoznak, úgy, hogy a falu a 12 esküdt bíróval... bírság által, mit a falu gazdái állapítanak meg magok között, büntethessen.”¹⁶⁵

(Folyt. köv.)

számoltak be az elért fényes eredményekről. Mindannyian teljes elismeréssel adóztak Dorner Béla intéző ügybuzgalma, fáradságot nem kímélő munkássága iránt. Elhatározták, hogy a gazdakörök és szövetkezetek központi összejövetelét állandósítják. A tehénállomány szaporítását, jó legelők létesítését, gazdasági gépeknek kedvezményes áron való kiosztását, tejhordó kánnak beszerzését, patkoló tanfolyam létesítését, valamint az ekék reparálását tanító szakember beállítását, az állatállomány felfrissítését, jó tejelő állatok adományozását hangsúlyozták. Dr Koós örömmel hallgatta végig a beszámolót, például állította a szászok gazdálkodási rendszerét s azoknak szoros összetartását. Ami a munkakéz itthon tartását illeti, utalt a földmívelésügyi minisztériumnak még a régebbi időben létesített munkássegélyalapjára, amelyet egy szabályzat alkotásával könnyen hozzáférhetővé tehet a vármegye közönsége. Dorner közfigyelembe ajánlotta a gyümölcs-termőhelyek segélyezését, a lentermelés felkarolását, baromfitenyésztés kérdését, valamint a gabonarakár szervezését. Majd Dr Koós meglegedését nyilvánította a gyűlésen észlelt irányzat fölött. Jólesőleg konstatálja, hogy a községek vezetői, a gazdakörök irányítói gyakorlatilag kezelik a dolgokat és frázisok helyett őszintén megmondják szükségleteiket, föltárják bajait. Így már megkönnyítik a kirendeltség helyzetét, mert maguk a segélyezendők tudják legjobban saját ügyeiket-bajukat. A gazdakörök otthon, a maguk körében a legjobban tudják megvitatni dolgaikat. Azt vette ki a felszólalásokból, hogy a panaszaikat, kérésüket van aki meghallgassa. Nem fordulhat elő olyan kérés, amely elől a kirendeltség jóindulatu elintézés nélkül kitérne. Tartsanak össze. Ha a kéz a kézben lesz, tisztán az intézmények vezetőitől függ a siker, melyet nem a kirendeltség, hanem ők s maga a nép saját érdekében biztosíthat legjobban. Sem pénz, sem tanács a kirendeltség részéről hiányozni nem fog. Isten áldását kéri működésükre. Az idő előre haladván, a gyűlés véget ért.

— **A sajtó köréből.** Lenkei Zsigmond, a Budapesti Hirlapnak 10 éven át volt főtisztviselője, a Magyar Ujságkiadók Országos Szövetségének jegyzője s az Ujságkiadók Lapjának szerkesztője, az Általános Tudósító kebelében megalakult Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályának igazgatójává neveztetett ki.

— **A megyefőnök politikája.** Ugron Jánosról van szó, ami megyénk főnökéről. Kedden is „dolgozott”, 10 órától egész d. u. 1 óráig szórta a hazafias frázisokat a gazdakörök és tejszövetkezetek nagy-gyűlésén. Egyre hangsúlyozta, hogy ő milyen székely és hogy idevaló; bögözi illetőségű. Ha valaki kételkedik ebben, képes lett volna talán a keresztlevelét is bemutatni. Azonban elhitte mindenki, hogy bögözi, csak azt nem hitték, bárhogy erősítgette, hogy ő azt teszi, amit beszél. Amint így öntötte a tulbó frázisokat, furcsa bizonyítékát adta haladóparti következetességének. Előbb iszonyuan patogott, csattogott méltóságos ajkairól

a frázis, hogy így meg amugy ne dohányozzék senki, mert ezen acimen is épenannyit elkölte a székely, a meny nyit egyenes adóban fizet. Ez pedig óriási összeg. Így telik az idő. Röpködnek a frázisok. Többször megmarkolja a megyefőnök a pazarló székelyek szívét fölpaprikázott szóáradatával s a végén úgy 12 óra felé, mit látunk. Ő méltósága általános derűtlenség között veszi el szívtartarcáját, rágyújt és teletüdővel pöfékeli a füstöt, akár csak a székely vicinális lokomotívja a bögözi állomás előtt. Természetesen mindenki rágyújtott és óriási füstfelleg keletkezett. E közben pedig az egyik székely oda szól a másikhoz: — Látod komám, ilyen őszinte, ilyen igaz a mai haladó-parti kormány politikája is. Ez az ur (a megyefőnök) itt valódi mintaképe... És a székelynek igaza van. A darabontok napról-napra hencegnek, szájhösködnek s mikor tetre kerül a sor — épen az ellenkezőjét csinálják. Ne higgy nekik székely testvér. Ne engedd magadat elbolondítani. Elég volt a bécsi gyámkodásból, a „testvér”-ek szemfényvesztéséből. Vigyázzatok, politikai meggyőződés-teket holmi ígéretekért, Judás-pénzért áruba ne bocsássátok. Füzetekkel, Maró-féle naptárakkal bolondítanak a haladók s ha aztán céljukat elérték, bizalmatokat kicsikarták, pöffeszkedő módon elmennek ügyeitek mellett, jó szóra sem méltatnak. Ügyeljete székelyek. Mindenki rendíthetetlenül tartson ki a függetlenségi és 48-as elvek mellett s akit eddig haladó parti vagy más maszlaggal megtévesztettek, ébredjen fel, mossa le magáról e szégyenbélyeget és csatlakozzék Kossuth apánk magyar nemzeti hadseregéhez, melyet ő vezérel még a magas égből is, amelyet a magyarok Istene bármi vészben megsegít, diadalhoz juttat, mert igazságért, valódi nemzeti jogokért küzd, harcol s azt teszi, amit hirdet és mindenkor hirdetett...

— **Eljegyzés.** Dr Boros György teológiai tanár s az unitárius papnevelő intézet dékánja és neje Kovácsi Róza leányát Ellát eljegyezte Jelussig Albinné szül. Hintz Hermin cs. és kir. ezredes özvegyének fia Jelussig Oszkár cs. és kir. főhadnagy Kolozsvárott.

— **A rendőrség figyelmébe.** Nem tudjuk minő ellenőrzés alatt állanak a falukról tejet szállító egyesek. Azt azonban többszöri panaszokból megállapíthatjuk, hogy mióta a tejszövetkezetek fölözött tejet adnak vissza, azóta sok visszaélés történt egyes tejszállítók részéről. A már lefölezött tejet épen olyan árban adják el, mint a rendes tejet s így nyilván megcsalják a jóhiszemű vevőket városunkban. Felhívjuk a rendőrség figyelmét ezen állapot megszüntetésére s a városba szállítandó tejek szigorú ellenőrzés alá vételére. Igen célszerű volna, ha a tetten ért egyének megbüntetéséről a közönséget is tájékoztatná hirlap útján a rendőrség. Egy-két ilyen eljárás a visszaéléseket megszüntetné.

— **Köszönet és kérés.** A Felsőboldogfalván létesítendő róm. kath. kápolna javára az „Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvénytársaság” 50 koronát adományozott. Midőn

ezért hálás köszönetet mondok, egyúttal felkérem mindazokat, kiknél e célra gyűjtő-ívek, kérések vannak, hogy kegyes adományukat nyilvános nyugtázás végett az én címemre méltóztassanak beküldeni. Székelyudvarhelyt, 1906 márc. 28. Szabó János, róm. kath. lelkész.

— **Magyar Vertanuk Könyve** címmel egy nagyszabású könyv jelent meg, amely az 1848—49-iki szabadságharc alatt és utána 1850, 51, 52 és 1853-ban történt borzasztó kivégzéseket mind leírja és legnagyobb részben szemtanúk egykorú rajzai, festményei nyomán készült — az országos ereklye-muzeumban levő képekkel illusztrálja. A szörnyűséges kivégzéseket, nők és iskolásgyermeknek az osztrák brutális katonák által történt megkorbácsoltatását s több más megható történelmi eseményt 63 egész oldal nagyságu képpel és 12 színes műlappal illusztrálja, ezenkívül 164 arcképet ad az elítéltekről. — Ennél kegyetesebb, meghatóbb és rettenetesebb munka magyar nyelven nem jelent meg. A könyv szerzője Dr Kacziány Géza tanár, ki művét gróf Kreith Bélának, az ereklye-muzeum alapítójának ajánlja. Vas József az első kiadás egész jövedelmét a Kossuth muzeum főtartására ajánlotta fel. A könyv ára diszkrétben 6 K 80 f. A muzeum javára készülték diszpendányos 10 és 20 K árban selyem- és bőrkötésben. Kapható a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál és Társa könyvkereskedése) Székelyudvarhelyt Kossuth-utca.

— **Országos kirakóvásárok március havában** a következő helységeken és napokon lesznek:

29. Bögöz, Egerhát.

30. Héjjasfalva, Maros-Oroszfalu Szász-Csor, Zentelke.

— **Kossuth-utca 31-ik szám.** Betegh Pál és Társa könyvnyomtató és könyvkötő intézetét *folyó évi április hó 24-től kezdve* Kossuth-utca 31. szám alatt, a m. kir. postahivatallal átellenben levő saját házába helyezi át.

Közbirtokossági ügyek.

A székelyföldi erdők ügyéről lapunk jövő számában K. Martonffy Imre székely atyánkfiától, a kiváló publicista tollából igen érdekes cikksorozatot kezdünk közölni. K. Martonffy cikkeleit biteles adatok nyomán írta meg s báró Orbán Ottó birtokossági elnök és a „Székely-Udvarhely” eddigi akcióját hathatósan támogatja. Előre is felhívjuk a székelyföldi erdőbirtokosságok figyelmét erre a közleményekre, melyek az ügy előbbre vitelét lesznek hivatva szolgálni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A zetelaki erdőőrök ügye. Megírtuk volt, hogy Biró Lőrinc István és Simén Ferenc zetelaki erdőőrök folyó évi január 15-én szolgálatuk közben milyen szerencsétlenül jártak. Előbbi ifj. Karácsony István annak fegyverével hason lőtte s az ennek következtében meghalt. Simén Ferencet pedig id. Karácsony Istvánné fejével többször fejbe verte, s rajta 28—30 napon belül gyógyuló súlyos testisértést követett el. A helybeli kir. törvényszék szombaton tárgyalta ezt a bűnügyet s ifj. Karácsony Istvánt 4 évi börtönre és id. Karácsonynét 3 évi börtönre

ítélte. A vádlottak felebbezést jelentettek s így az ítélet még nem jogerős.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

— **Ipari kihágási ügyekben az ügyvédi képviselőt nem kötelező** és így ügyvédi eljárási és felebbezési költségek nem számíthatók fel. A tárgyaláson a vádlott helyett meghatalmazott ügyvéd vagy más személy a megjelenéssel járó tényleges költségek megtérítésére igényt tarthat, ha ilyen költségek vádlott személyes megjelenése esetén is felmerültek volna. Így döntött egy konkrét esetben a kereskedelmi minisztérium 1906. évi január 14 én, 76877. sz. a. hozott elvi határozatával.

— **Felebbezés iparkihágási ügyekben hozott ítéletek ellen.** A kereskedelmi minisztérium 1906. jan. 12-én 76887—905. szám alatt a következő elvi határozatot hozta: Az iparkihágási ügyekben hozott ítéletek ellen a feleknek, a kiszabott pénzbüntetés nagyságára való tekintet nélkül, a törvényes határidőben felebbezési joguk van; ha az iparhatósági ítélet a feleknek azzal a hozzáadással kézbesítették, hogy az ellen további felebbezésnek helye nincs, a marasztalt részéről használt jogorvoslati kérelem előterjesztése tekintetében a törvényes határidőnek elmulasztása az ő terhére be nem számítható, hanem a törvényes határidőben beadott újrafelvételi kérelem felebbezésnek tekintendő és az alsófoku ítélet ezen az alapon felülbírálandó.

KÖZIGAZGATÁS

Községi bíró kijelölése. A közigazgatási bíróság 3363—1905. sz. elvi jelentőségű határozata szerint: Községi bíróválasztásnál a hármas kijelölés csupán a jelentkezők elégtelensége miatt nem mellőzhető, hanem ha három jelentkező nincsen vagy ha a jelentkezők közül három egyén alapos ok miatt ki nem jelölhető, ekkor a jelölteknek a törvényben megkívánt hármas száma olyan alkalmas egyénekkel is kiegészítendő a kik különben a kijelölésre nem jelentkeztek. Első sorban azonban az alkalmas jelentkezők jelölendők ki.

Járási orvos költséget nem számíthat. (Közig. bírós. 293—1905. sz. dtv.) Ha a járási orvos, mint a törvényhatóság közegészségügyi szakközege a fürdők feletti törvényes felügyeletet gyakorolja, ezen eljárás a közérdekű hivatalos kiküldetés jellegével bír, amely után az utiátalánnyal ellátott járási orvos a vármegyei ügyviteli szabályok 25. §-a értelmében kiszállási költségeket sem a törvényhatósági pénztár, sem magánfel terhére fel nem számíthat.

CSARNOK.

Küzdelem az alkoholizmus ellen.

Irta: tarcsafalvi Pálffy Aladár.

(Folytatás.)

Igen sokan élnek abban a tévhitben, hogy az alkohol kis mennyiségben hízal, pedig ez alapos tévedés, mert a gyomorba jutott alkohol hamarosan átmegy a vérbe s ennek közvetítésével az összes szerveket összejárja. Mintegy 5 száza-

lék teljesen változatlanul hagyja el a szerveket, de 95 százalék egyesül az oxigénnel, szénsavvá és vízzé ég el, azonban ezen égésben igen sok oxigént igényel, a mit a szövetektől vesz el és így a tápanyagok elégtelenségénél számba nem jöhet s e miatt felhasználatlanul maradt táplálék, zsír alakjában lerakódik, a mi azonban nem más, mint a helyes anyag cserének csökkentése. Szó nélkül van oly szesz tartalma ital is, melyben táplálék is foglaltatik pl. a sörben van, de ez oly drága más táplálékhoz képest, hogy figyelembe nem vehető. Hiszen a kenyérnél nyolcszorta s a krumplinál tizenhatszorta drágább. Más szesz italok pedig, minél nagyobb a szesz tartalmuk, annál károsabban hatnak a szervezetre. De magában a sörben is a mi tápanyag van, alaposan lehuza értékét a benne foglalt szesz.

Szintén egy tévhit, hogy az alkohol melegíti a testet, mint ez szintén csak látszólagos. Ne vegyünk más példát csak csupán azt az egyet, hogy lázas betegnek hogyan rendelhetne az orvos szesz tartalmú italokat a szivizom mozgatására, ha ez is hőt fejlesztené a testben? Hiszen ez valóságos gyilkosság volna. Hogy pedig jó szolgálatot tesz a hidegben, szintén nem áll, mert sem Nansen sem Johansen északsarki. sem pedig Gerlach délsarki utazó nem felejtette volna otthon a pálinkás butykóst. Pedig ők egy csep szesz nélkül tették meg világra szóló utakat. Hiszen ha melegítene, télen nem fagyva meg oly sok ember s ha hűsítene nyáron, nem esnének a napszámoson áldozatának oly sokan.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A Triesti Általános Biztosító Társaság (Assicurazioni Generali) t. é. március hó 17-én tartott 74-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1905. évi mérlegek. Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1905. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 771,879,007 korona és 54 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 35 489,533 korona és 24 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 18 739,255 korona 97 fillérrel 209,076,662 korona 98 fillérre emelkedett. A tűzbizto-

sítási ágban, beleértve a betörés-lopás elleni és a tűkörüveg-biztosítást a díjbevétel 14,429,413,117 korona biztosítási összeg után 23 671,911 korona 75 fillér volt, miből 8,903,497 korona 38 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 14,768,414 korona 37 fillérre rugott, mely összegből 10,464,043 korona 40 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékesé váló díjkötelezvények összege 94,667,902 korona 96 fillér. A szállítmány-biztosítási ágban a díjbevétel kitett 3,833,502 korona 39 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1,552,290 korona 37 fillérre rugott. Károkért a társaság 1905-ben 30,285,711 korona 02 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 827,976,227 korona és 40 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 26 999,096 korona 73 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 5,250,000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyam-ingadozására alakított tartalék, mely a 3,729,624 korona 17 fillér külön tartalékkal együtt 19,206,875 korona 73 fillérre emelkedett, továbbá felemlítendő a 160,000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az 911,110 korona 50 fillérnyi ingatlan tartalék. Ezekon kívül fennáll még egy 1,471,110 korona 50 fillért kitevő tartalék, melynek az a rendeltetése, hogy a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsé. A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az idei átutalások folytán 247,497,914 korona 42 fillérrel 270,052,078 korona 64 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve. 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 43,258,594 korona 47 fillér 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 21,221,765 korona 52 fillér 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 1,354,419 korona 4. Értékpapírok 185 300,903 korona 34 fillér 5. Tárcá váltók 707,151 korona 55 fillér 6. A részvényesek biztosított adóslevelei 7,350,000 korona 7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával 10 859,244 korona 76 fillér, összesen 270,052,078 korona 64 fillér. Ezen értékekből 58,5 millió korona magyar értékekre esik.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa újság-kiadó intézete.

124—906. vhtó. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az oklándi kir. járás-bíróságnak 1903. évi Sp. 621/2. sz. végzése következtében Dr. Bodor Tivadar ügyvéd által képviselt Költő Sándor sepsiszentgyörgyi lakos javára Bartha Andor bardoci lakos ellen 630 K s jár. erejéig 1905. évi április hó 1-én foganatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1440 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 6 borjú, 6 tehén és 2 bivaly nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járás-bíróság 1905. évi V. 84/3. számú végzése folytán 630 K tőkekövetelés, ennek 1903. évi aug. 15-ik napjától járó 5% kamatai,

1% váltódíj és eddig összesen 140 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig, Bardoccon alperesnél leendő eszközölésére 1906. évi április hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-olgy megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le-ésfelülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1906. márc. 24.

Pollák Ignác,
kir. bir. végrehajtó.

117—1905. végrh. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az udvarhelyi kir. törvényszéknek 1906. évi 537/p. számú végzése következtében Dr. Válcstik Ferenc ügyvéd által képviselt oláhfalvi és homoródmonti takarékpénztár javára, Gergely András és társai hom.-abásfalvi lakosok ellen 90 K s jár erejéig 1906. évi február hó 23-án foganatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 621 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: I. Csoma Istvánnál 2 csikó, II. Csoma Lajosnál 2 ló III. Gergely Andrásnál 14 juh és 5 bárány nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járás-bíróság 1906. évi V. 53/1. sz. végzése folytán 90 K tőkekövetelés, ennek 1905. évi dec. hó 10-ik napjától járó 6% kamatai, 1% val-

tódíj és eddig összesen 94 K 45 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Homoródbásfalván alpereseknél leendő eszközölésére 1906. évi április hó második napjának délelőtti kilenc órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le-ésfelülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1906. márc. 22.

POLLÁK IGNÁC,
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetmény.

A székelyszenttamási fából épült 16 m. hosszú és 9 m. széles plebánia lakásnak összes faanyaga, ajtókkal és ablakokkal együtt folyó évi április hó 17-én, husvét harmadnapján, délelőtti 10 órakor Székelyszenttamáson nyilvános árverésen eladatik. A ház stukkaturral és székületes fedélzettel van építve; az összes faanyag teljesen ép. Kikiáltási ár 500 korona, ennek 10 százaléka bánatpénzül leteendő. Székelyszenttamás, 1906. márc. 27.

Az egyháztanács nevében:
PÉTERFFY LÖRINC, lelkész.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

(ASSICURAZIONI GENERALI)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság” rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebbi biztosító intézetünk mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás-, harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t.”, valamint a leslet elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset elleni biztosító társaság” számára.

A székelyudvarhelyi ügynökség: Sterba Ödön, Rösler és Gábor.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piactérre, az újonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárúkbán, porcellán, üveg, gyermek-játék, diszműárú, függő, fali és asztali lámpákban. Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Államilag ólomzárolt lucerna és lóhere magvak. Valamint baltacin-, répa- és fűmagvak. Valódi erfurti konyha-, kerti- és virágmagvak a legjobb minőségben a legolcsóbb áron.

Mindig friss fűszerárú!

Nyomatott Betegh Pál és Társa könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt, 1906.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Felgyülemlett hibátlan 2—7 méter hosszú

maradékok,

flanelek, tennisszövetek, Barchent 12 kr mtrkint, cöppe-rek, kretonok 16 kr méterenként, schifonok igen jó 18, 22 kr méterenként.

Férfi-ruha posztómaradékok egy és fél métertől három és fél méter hosszú drbokban 95 kr métere.

Szöttes-maradékok igen szép 16 és 20 kr méterenként.

Legolcsóbb árak!

Nagy választék nyakkendők- és kalapokban.

Videkre utánvét mellett küldetnek.